

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Jerzy

Nazwisko: Łoziński

Miejsce urodzenia: Łuniniec

Data urodzenia: 16-05-1906

Imię ojca: Witold

Imię matki: Aleksandra

Znany/a też jako: Jerzy Sawicki

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Jerzy Łoziński vel Jerzy Sawicki pseud. „Jerzy” został zatrzymany 30.06.1948 przez MBP (nr akt śledczych 421/48). Tymczasowo aresztowany na mocy postanowienia z 07.07.1948. Aktem sporządzonym 15.07.1949 przez oficera śledczego WUBP w Bydgoszczy Jerzy Łoziński został oskarżony o to, że:

1) Od sierpnia 1943 do lipca 1944 na terenie Wilna i województwa wileńskiego działał „na korzyść nieprzyjaciela oraz na szkodę Siły Zbrojnej Polskiej i Sprzymierzonej” poprzez współpracę z niemieckim oddziałem wywiadu udzielając mu informacji o osobach należących do „polskich organizacji lewicowych”, współpracujących z partyzantką radziecką, w maju 1944 w Wilnie brał udział w zdekonspirowaniu członków Związku Patriotów Polskich”; 2) Od kwietnia 1945 do maja 1945 w Białymstoku przechowywał i gromadził broń palną i amunicję; 3) Jako oficer rezerwy w stopniu podporucznika od lipca 1944 nie zgłosił się do służby w WP; 4) Od lipca 1944 do jego zatrzymania na terenie Wilna, a następnie w Bydgoszczy działał w Ośrodku Mobilizacyjnym Okręgu Wileńskiego Armii Krajowej, której celem było „usunięcie przemocą organów władzy zwierzchniej Narodu, tzn. Krajowej Rady Narodowej, Rządu Tymczasowego, Rządu Jedności Narodowej, a następnie Sejmu Ustawodawczego i Rządu, zagarnięcia ich władzy i zmiany przemocą ustroju Państwa Polskiego”; 5) Od stycznia 1946 do jego zatrzymania 30.06.1949 działając na szkodę Państwa Polskiego przez podległy mu aparat wywiadowczy Bydgoszczy i Krakowa, gromadził wiadomości stanowiące tajemnicę państwową i wojskową; 6) W związku z działalnością w Ośrodku Mobilizacyjnym Okręgu Wileńskiego AK przyjął wynagrodzenie i fundusz dyspozycyjny od łączniczki Sztabu na Zachodzie. 7) Od marca 1946 do jego zatrzymania 30.6.1948 we wsi Kokocko pow. Chełmno, bez zezwolenia przechowywał broń i amunicję; 8) „Od września 1945 do 01.12.1947 na obszarze polskim używał podrobionej karty ewakuacyjnej; 9) 01.12.1947 w Starogardzie pow. Chełmno przedstawivszy urzędnikowi Urzędu Gminnego podrobiony dokument opisany wyżej wyludził od niego poświadczenie nieprawdy przez sporządzenie i wydanie mu Tymczasowego Zaświadczenia Tożsamości. Akt oskarżenia został zatwierdzony 03.08.1949 postanowieniem Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Bydgoszczy (Pr. 898/48).

IPN By 070/2489 t. 1-14 (2559/III).

Akta Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Bydgoszczy (Pr. 898/48) z okresu 02.10.1948-15.07.1949 przeciwko członkom grupy dywersyjno-wywiadowczej „Cecylia” Wileńskiego Okręgu AK oraz działającego po wojnie Ośrodka Mobilizacyjny Okręgu Wileńskiego AK. Początkowo śledztwo objęło większą ilość osób. W późniejszej fazie śledztwa, część materiałów wyłączono i prowadzono odrębne postępowania przygotowawcze - sprawę m.in. Jerzego Łozińskiego przekazano z Dep. Śledczego MBP do Naczelnej Prokuratury Wojskowej z wnioskiem o skierowanie ich do WUBP w Bydgoszczy w celu dalszego prowadzenia śledztwa. Aktem sporządzonym 15.07.1949 przez oficera śledczego WUBP w Bydgoszczy Jerzy Łoziński został oskarżony o członkostwo w grupie dywersyjno-wywiadowczej „Cecylia” Wileńskiego Okręgu AK oraz w działającym po wojnie Ośrodku Mobilizacyjnym Okręgu Wileńskiego AK. Zatwierdzony przez Wojskową Prokuraturę Rejonową w Bydgoszczy akt oskarżenia został przesłany 03.08.1949 do Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy.

IPN By 518/1881.

Akta sprawy karnej prowadzonej przeciwko Jerzemu Łozińskiemu i innym. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy (Sr. 293/49) z 03.09.1949 został uznany winnym i skazany na łączną karę śmierci z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze i z przepadkiem całego mienia. Najwyższy Sąd Wojskowy 28.10.1949 postanowił (Sn.Odw.S. 3331/49) nie uwzględniać skargi rewizyjnej wniesionej przez obrońcę ww. i podtrzymał wyrok WSR w mocy. 05.11.1949 Prezydent RP postanowił nie skorzystać z prawa łaski w stosunku do Jerzego Łozińskiego. Wyrok został wykonany 12.11.1949. Na wniosek syna Jerzego Łozińskiego 12.07.1993 Sąd Wojewódzki w Bydgoszczy postanowił (III.Ko.Un. 199/93) unieważnić wyrok WSR w Bydgoszczy z 03.09.1949 (Sr. 293/49) oraz postanowienie NSW z 28.10.1949 (S. 3331/49). W uzasadnieniu podano, że: „przypisane Jerzemu Łozińskiemu czyny stanowiły jedną z form walki prowadzonej przez Armię Krajową o niepodległy byt Państwa Polskiego, miały też na celu zachowanie pełnej konspiracji i uniknięcie represji za prowadzoną działalność”.

IPN By 190/3657-3660.

Akta Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Bydgoszczy (Pr. 898/48) z okresu 03.09.1950 - 08.09.1950 nad wykonaniem kary dotyczące Jerzego Łozińskiego pseud. „Jerzy”, skazanego 03.09.1949 za swoją działalność na karę śmierci wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy (Sr. 293/49). Wyrok przez rozstrzelanie został wykonany 12.11.1949 w Bydgoszczy.

IPN By 518/1895.

Akta kontrolno-śledcze Dep. III MBP z lat 1946-1953 dotyczące operacji „Akcja X” polegającej na rozpracowywaniu osób powiązanych z Ośrodkiem Mobilizacyjnym Wileńskiego Okręgu AK. Akta zawierają także materiały dochodzeniowe, protokoły przesłuchań, rewizji, notatki, spis podejrzanych oraz materiały sprawy krypt. „Krzysztof”. W „Planie dodatkowym nr 4 dotyczącym realizacji »Akcji X«” sporządzonym 12.08.1948 Jerzy Łoziński jest wymieniony jako jeden z aresztowanych członków kierownictwa grup rezerwowych. W dalszej części planu przechodzi jako przeznaczony do szczegółowego przesłuchania.

IPN BU 0259/436 t. 7 (3626/III/8).

Materiały operacyjne Dep. Śledczego MBP, Wydz. Śledczego WUBP w Bydgoszczy dotyczące Jerzego Łozińskiego. Teczka zawiera m.in. protokoły przesłuchań ww. („nielegalne organizacje - AK”). W materiałach znajdują się protokoły przesłuchań Jerzego Łozińskiego w charakterze podejrzanego z okresu 02.07.1948 - 21.06.1949.

IPN BU 0192/362 (12174/II), IPN BU 01178/1289 (3231/2) mikrofilm.

Sprawozdania miesięczne z pracy Wydz. Śledczego WUBP w Bydgoszczy i Referatów Śledczych PUBP za rok 1949. Jednostka zawiera wykazy aresztowanych za przynależność do organizacji podziemnych, wywiad obcy, terror, sabotaż, przestępstwa gospodarcze i przemysłowe, dywersję oraz tabele statystyczne. Jerzy Łoziński pseud. „Jerzy” figuruje w statystykach jako aresztowany, podejrzany o wywiad na rzecz organizacji podziemnych. Przeciwko Jerzemu Łozińskiemu prowadzono „śledztwo operatywne” w związku z podejrzeniem o działalność w organizacji „Pohoreckiego”, która współdziałała na terenie Wileńszczyzny z „grupą rekrutującą się z członków Obozu Narodowego pod dowództwem pseud. »Józefa«”.

IPN By 031/5 (NR-5-3).

Materiały administracyjne zawierające spisy zdawczo-odbiorcze materiałów archiwalnych Okręgowego Zarządu Zakładów Karnych w Bydgoszczy przekazanych do Archiwum Państwowego w Bydgoszczy oraz KW MO w Bydgoszczy za lata 1945-1964. Jerzy Łoziński figuruje w spisie zdawczo odbiorczym akt z Wojewódzkiego Aresztu Śledczego w Bydgoszczy - znak teczki III/57, daty skrajne 29.10.1948-12.11.1949, „kara śmierci, Organizacja AK Wileńska”.

IPN By 40/10.

Rozpracowanie obiektowe krypt. „Kino” ”dotyczące byłych członków Wileńskiego Okręgu AK w województwie bydgoskim. Materiały zawierają m.in. wykaz członków „grupy wileńskiej” aresztowanych przez WUBP w Szczecinie, w Poznaniu i w Toruniu; korespondencję, raporty, schematy, protokoły itp. Sprawa została założona 21.03.1952 w Wydz. III WUBP w Bydgoszczy, w związku z przybywaniem w 1945 roku na teren województwa bydgoskiego repatriantów z byłego województwa wileńskiego. W środowisku repatriantów mieli znajdować się byli członkowie Wileńskiego Okręgu Armii Krajowej, „którzy w całej swej masie repatriowali się między innymi na teren tut. województwa, po czym przystąpili w różnych formach do dalszej pracy konspiracyjnej, nie korzystając z żadnej akcji ujawniania i rehabilitowania członków AK. W działalności swojej dostarczali oni informacji wywiadowczych sztabowi Ośrodka Mobilizacyjnego Wileńskiego Okręgu AK (...). Trzon dywersyjnych grup na tutejszym terenie stanowiła organizacja dowodzona przez »Łupaskę« (...)”. W schemacie „grupy wileńskiej” działającej do roku 1948 uwzględniono „grupę pod dowództwem Jerzego Łozińskiego pseud. »Jerzy«”. Sprawę zakończono 19.09.1955 „zgodnie z Instrukcją Komitetu do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego nr 03/55”. Akta zarchiwizowano pod sygn. 271/IV.

IPN By 069/271 t. 1 (271/IV).

Teczka personalna informatora i Tajnego Współpracownika (TW) pseud. „Grządziel”/ „Huzar” prowadzonego przez Wydz. III WUBP/KW MO w Bydgoszczy (były członek AK na Wileńszczyźnie, członek OMOW AK, skazany przez WSR w Bydgoszczy w 1949 roku na 8 lat więzienia, zwerbowany za obietnicę wcześniejszego zwolnienia z więzienia w celu rozpracowania byłych członków AK; okres współpracy: od roku 1952 do śmierci w 1975 roku). Jerzy Łoziński pseud. „Jerzy” przechodzi w „Raporcie o zatwierdzenie doraźnego werbunku w charakterze informatora pseud. »Grządziel«” jako członek Okręgu Wileńskiego AK i Ośrodka Mobilizacyjnego Okręgu Wileńskiego AK. Akta złożono do archiwum pod sygn. 28121/I. Z akt wykonano mikrofilm sygn. 265/1.

IPN By 00105/260 (265/1) mikrofilm.

Teczka personalna informatora pseud. „Szopen F-5” (muzyk, zwerbowany na podstawie materiałów kompromitujących w celu rozpracowywania „środowiska miejskiego” w ramach sprawy krypt. „Lombard”; okres współpracy: 1945-1959). W tezcce znajdują się sporządzone w 1949 roku protokoły przesłuchań podejrzanych oraz świadków dotyczące działalności konspiracyjnej na terenie Wilna w czasie okupacji. W tezcce znajdują się sporządzone w 1949 roku protokoły przesłuchań podejrzanych oraz świadków dotyczące działalności konspiracyjnej na terenie Wilna w czasie okupacji. W protokołach sporządzonych 16.09.1949 i 18.09.1949 przechodzi Jerzy Łoziński – członek konspiracji. W protokołach przesłuchań z 16.09.1949 i 18.09.1949 sporządzonym w WUBP w Bydgoszczy, przechodzi Jerzy Łoziński jako „członek konspiracji”. Akta złożono do archiwum pod sygn. 9536/I. Z akt zachował się mikrofilm.

IPN By 00105/42 (42/1) mikrofilm.

Materiały administracyjne Wydz. „C” KW MO w Gdańsku zawierający sporządzony 13.03.1961 wykaz organizacji niepodległościowych i rewizjonistycznych działających na terenie województwa gdańskiego w latach 1945-1958. Jerzy Łoziński pseud. „Jerzy” przechodzi w opisie grup rezerwowych Okręgu Wileńskiego AK. Organizacja ta „o zabarwieniu sanacyjnym” działała od 01.01.1946 do lipca 1948 na terenie Gdańska, Gdyni, Sopotu i Malborka, a Jerzy Łoziński był jej komendantem.

IPN Gd 0046/639 t. 1 (1269/1), IPN Gd 0046/433 t. 10 (1038/10).

Charakterystyka nr 44 dotycząca Ośrodka Mobilizacyjnego Okręgu Wileńskiego Armii Krajowej dowodzonej przez „Pohoreckiego”/ „Krzysztofa”.

Ośrodek Mobilizacyjny AK działał od sierpnia 1945 do marca 1949 na terenie powiatów: Białystok, Malbork, Gdańsk, Gdynia, Olsztyn, Łódź, Warszawa. Materiały zostały opracowane przez Wydz. „C” KW MO w Gdańsku na potrzeby Biura „C” MSW. Ośrodek Mobilizacyjny Okręgu Wileńskiego Armii Krajowej scharakteryzowano jako „organizację polityczną o zabarwieniu sanacyjnym”. Początkowo organizacja nosiła nazwę Wileński Okręg Armii Krajowej. W marcu 1947 Komendant Okręgu pseud. „Pohorecki” na propozycję Szefa Sztabu Polskich Sił Zbrojnych w Londynie zmienił nazwę na Ośrodek Mobilizacyjny i pod tą nazwą organizacja działała do końca. W 1944 roku po wkroczeniu wojsk radzieckich do Wilna Komenda Główna AK wydała rozkaz przeniesienia działalności na teren Polski. Przegrupowanie trwało do lipca 1945. W sierpniu 1945 rozpoczęła działalność w Gdańsku, gdzie powstał nowy Sztab Okręgu. Działalność na Wybrzeżu została rozpoczęta w grudniu 1945 i trwała do marca 1949. Jerzy Łoziński kierował pionem dywersyjno-wywiadowczym i był jednym z najbliższych oficerów sztabowych dowódcy. Sprawę operacyjną na Okręg Wileński AK prowadził od marca 1946 WUBP w Gdańsku i w Olsztynie. Od 1947 roku tj. od chwili powstania Ośrodka Mobilizacyjnego, kontrolę nad rozpracowaniem przejął Dep. III MBP w Warszawie, włączając jednocześnie do tego rozpracowania WUBP w Łodzi, Wrocławiu i Szczecinie. Działania operacyjne zakończono w 1949 roku. W materiałach znajdują się kwestionariusze osobowe dotyczące Jerzego Łozińskiego, który to od 1946 do 1948 na terenie Bydgoszczy, Łodzi, Gdańska, Gdyni, Sopotu, Olsztyna, Malborka prowadził działalność organizacyjno-wywiadowczą. W latach 1946-1948 podlegał mu aparat wywiadu w Krakowie i Bydgoszczy zbierając wiadomości wywiadowcze. W 1946 roku na terenie województw gdańskiego, bydgoskiego i olsztyńskiego był kierownikiem grup dywersyjno-wywiadowczych i członkiem sztabu komendy. W latach 1947-1948 był członkiem Ośrodka Mobilizacyjnego. Aresztowany w lipcu 1948 przez WUBP w Bydgoszczy. Za swoją działalność został skazany przez WSR w Bydgoszczy na karę śmierci.

IPN BU 0175/77 t. 1-3.

Charakterystyka nr 27 sporządzona 05.09.1974 w Wydz. „C” KW MO w Bydgoszczy dotycząca organizacji „Ośrodek Mobilizacyjny Okręgu Wileńskiego Armii Krajowej”. Organizacja powstała w okresie okupacji na terenie województwa wileńskiego. Po 1944 roku nie zaprzestała swej działalności przerzucając na teren Polski na podstawie fałszywych kart repatriacyjnych najaktywniejszych członków, którzy mieli za zadanie podjąć działalność organizacyjną w kraju. Dowódcą organizacji na kraj był „Pohorecki”. Jesienią 1945 nawiązał kontakt z przedstawicielem Rządu Londyńskiego - gen. Kopańskim. Na terenie kraju „Pohorecki” zorganizował dziewięć grup, których zadaniem było zbieranie wiadomości wywiadowczych i dywersja. Dowódcą jednej z grup był Jerzy Łoziński - dowodził grupą 26 ludzi. Grupa Łozińskiego - oznaczona kryptonimem VII-B - działała na terenie okręgu północnego z siedzibą w Bydgoszczy. Składała się z 18 członków i 8 współpracowników. Sam Jerzy Łoziński od sierpnia 1943 do lipca 1944 na terenie Wilna i okolicy działał w grupie dywersyjno-wywiadowczej pod kryptonimem „Cecylia”, która miała współpracować z wywiadem niemieckim Abwerstelle. W marcu i maju 1944 brał udział w aresztowaniu polskich obywateli należących do Związku Patriotów Polskich, których następnie przekazał wywiadowi niemieckiemu. W 1945 roku przybył na teren Polski jako repatriant. Nie skorzystał z amnestii i ponownie podjął działalność konspiracyjną. Podlegało mu siedem podgrup. W materiałach znajduje się kwestionariusz osobowy Jerzego Łozińskiego sporządzony 06.07.1974.

IPN By 09/27 (27/0), IPN BU 0176/51.

Charakterystyka nr 249 sporządzona 13.07.1976 (tom 1-2) i 24.07.1976 (tom 3) w Wydz. „C” KW MO w Katowicach, dotycząca organizacji „Armia Krajowa” – „Brygada Wileńska” działającej na terenie województwa kieleckiego, łódzkiego, opolskiego w latach 1945-1948. Organizacja podczas okupacji działała na terenie byłego województwa wileńskiego i nowogródzkiego. W materiałach znajduje się kwestionariusz osobowy Jerzego Łozińskiego, członka Brygady Wileńskiej AK, sporządzony 06.07.1976 i 28.05.1975: „W okresie 1945-1948 na terenie województwa krakowskiego i katowickiego był członkiem nielegalnej organizacji Armia Krajowa - Brygada Wileńska”.

IPN Ka 057/245 t. 1-3.

Opracowanie nr 280 sporządzone w 1978 roku w Wydz. „C” KW MO w Łodzi dotyczące Armii Krajowej – Okręg Łódź pod dowództwem pseud. „Grzegorza”, działającej od stycznia 1945 do czerwca 1948 na terenie województwa łódzkiego. Materiały zawierają charakterystykę, kwestionariusze osobowe, karty na czyn przestępczy. W opracowaniu znajdują się także charakterystyki innych organizacji i grup: grupy Armii Krajowej pod dowództwem pseud. „Ran”, Wolności i Niezawisłości – Okręg Łódzki, Delegatury Sił Zbrojnych i innych. Jerzy Łoziński pseud. „Jerzy” figuruje w charakterystyce jako członek Sztabu Ośrodka Mobilizacyjnego Wileńskiego Okręgu AK. Na przełomie czerwca i lipca 1948 wraz z innymi członkami sztabu został aresztowany przez MBP w Warszawie.

IPN BU 0186/279 t. 1.

Dar prywatny Wiesławy Kwiatkowskiej zawierający:
Tom 1. Fotokopie wycinków prasowych z 1949 roku (2 karty) dotyczące m.in. wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z 1949, skazującego członków Ośrodka Mobilizacyjnego Okręgu Wileńskiego AK, w tym Jerzego Łozińskiego. Pierwszy wycinek zawiera m.in. artykuł zawierający krótką relację z trzeciego i czwartego dnia procesu i zeznań składanych przez Łozińskiego. Drugi wycinek zawiera fragment „Gazety Pomorskiej”- Organu KW PZPR, rok II, Bydgoszcz, niedziela 04.09.1949, nr 243 (257). Znajduje się w niej m.in. krótki artykuł w sprawie wyroku w procesie grupy „Cecylia”. Jerzy Łoziński z innymi osobami mieli „pracować na korzyść nieprzyjaciela w okresie okupacji” oraz współpracować z wywiadem niemieckim w Wilnie, któremu udzielali informacji „o ruchach i miejscach postoju partyzantki radzieckiej oraz o osobach pracujących w lewicowych organizacjach polskich”. Ponadto, mieli brać udział w zamordowaniu trzech obywateli polskich z powodu współdziałania z partyzantką radziecką. Sąd uznał ich również winnymi denuncjacji członków Związku Patriotów Polskich. Jako członek Ośrodka Mobilizacyjnego Armii Krajowej Jerzy Łoziński „prowadził robotę szpiegowską, gromadząc wiadomości stanowiące tajemnicę państwową i wojskową”. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy został skazany na karę śmierci z pozbawieniem praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadek całego mienia. Tom 2. Fotokopie artykułów prasowych z czasopism: „Gazeta Pomorska. Organ KW PZPR w Bydgoszczy” i „Trybuna Ludu” z 1949 dotyczące członków Ośrodka Mobilizacyjnego V Wileńskiej Brygady Armii Krajowej, w tym Jerzego Łozińskiego, skazanych przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Bydgoszczy na karę śmierci - artykuł pt. „Prokurator zażądał dla oskarżonych kary śmierci”; List pożegnalny z 12.11.1949 napisany do rodziny przez Jerzego Łozińskiego przed wykonaniem wyroku. Tom 3. Fotokopie (mikrofilm) dokumentów z lat 1932-1984 dotyczące Jerzego Łozińskiego, żołnierza Armii Krajowej, skazanego na karę śmierci przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Bydgoszczy w 1949: legitymacje, dowód osobisty, dekret odznaczeniowy Krzyża Walecznych i dokumentację odznaczeniową, książeczkę stanu służby oficerskie, list napisany po uprawomocnieniu kary śmierci, akt zgonu, korespondencja dotycząca wykonania wyroku śmierci. Tom 4. Fotokopie fragmentów gazet: „Trybuna Ludu”, „Ziemia Pomorska” i „Gazeta Pomorska” z 1949 zawierających m.in. informacje dotyczące procesu i wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z 1949 skazującego członków Ośrodka Mobilizacyjnego Okręgu Wileńskiego AK, w tym Jerzego Łozińskiego oraz dotyczące działalności grupy krypt „Cecylia”. Tom 5. Fotokopie dokumentów dotyczące Jerzego Łozińskiego (legitymacje, dowód osobisty, dekrety odznaczeniowe, książeczka stanu służby oficerskiej, list pożegnalny, akt zgonu, korespondencja w sprawie wykonania wyroku śmierci) oraz fotokopie gazet: „Ziemia Pomorska” i „Gazeta Pomorska” zawierających m.in. informacje dotyczące procesu i wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z 1949 skazującego wyżej wymienionego na karę śmierci.

IPN Gd 738/1-5.